

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

SZERKESZTŐI SZÁLLÁS:

Belső farkasutca 78. sz. alatt gr. BÄNFfi-ház emeletében.

Megjelen e lap hetenkint háromszor a. m. kedden, csütörtökön és szombaton délelben. Ára évnegyedre 3 ft. o. é. Hirdetési ár: négyhasábos sorért először 7 kr., másodszor 6 kr., harmadszor 5 krajczár o. ért. s minden hirdetés után 30 kr. bélyegdíj. Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezeltetik. A nyilatkozatok cikkei sora után 15 kr. előleges beklüldése mellett a szerkesztőséghez czímzendők.

KIADÓ-HIVATAL:

Középutca, STEIN J. könyvkereskedése.

Kölozsvár, ápril 25.

(D) Egy tárgy van régóta fejünkben, a miről akartunk olvasóinkkal értekezni, s a melynek meghányása-vetése most, talán szükségesebb, mint valaha.

Sokszor azon észrevettünk előttünk, hogy a magyar elem visszavonulása a közhivataloktól, jelesen a nemzet értelmiségének zömét, a középirtoku megyei lakosokat fogja anyagilag sorvasztani, melynek gazdaságát a hivatal utáni díj csak gyarapítaná.

Nem tagadjuk, hogy ez állításban van valami; de csak is ez időszert, midőn hazánkban a pénzforgalom meg van akadva, s midőn a vállalkozó társulatok erőfeszítései dacára sem mehetünk annyira, hogy területünk szívére egy vasut szelje át, a mely piacokat nyisson iparunknak, terményeinknek, s a haldokló pénzügyi viszonyoknak új életet szerezzen.

Mi a hivatalos térről visszavonulásnál nem abban látjuk a káros hatást, hogy képzett egyesek közfizetést nem hűzhatnak, hanem sokkal inkább abban, hogy a kormányzásnak így nem lehet módja válogatni a jobb képességekben.

A hivatalviselés senkit sem tett gazdaggá rendes időben. Németországban, hol a bureaucratia leginkább ki van fejlődve, rendesen mindenki hosszas hivataloskodása után is csak nyugpénzével marad.

Nálunk a megyei autonomia és a nép befolyása a tisztviselők választására, az ország hivatalainak legnagyobb részét folytonos változás alá veti, a nyugdíjazás elmélete pedig hála Istennek csak is dicasterialis hivatalainknál van kifejlődve.

Ez elméletnek igen nagy jövőjét sem látjuk hazánkban. Igaz ugyan, hogy a szászok fő és alsóbb törvényszékeiket egészen bureaucratikus alakban kívánják szervezni, s midőn közelebből nyertek egy ideiglenes fő törvényszéket, most éppen azért küzdenek, hogy kerületi törvényszékeket is létesítsenek, melyek gazdagon legyenek dotálva és melyeknél arra se legyen tekintet, hogy csak az illető megyében benszülöttek hivataloskodjanak, hanem nevezhessen oda a kormány akármik; de nem lehet feledni, hogy szász atyáinkiai bizvást esínghetnek ily intévényeken, ők erős nexussal bírnak arra, hogy ne csak a királyföld, hanem Erdély minden törvényszékeinek helyet nyerjenek, mihelyt ki lenne mondva, hogy a megyei törvényszékek nem választás útján s nem multhatlanul benszülöttekből töltenek be.

Azonban a magyar, román és székely elem ily biztos és állandó összeköttetésekkel nem kérkedhetik, és így kérdésen kívül hiszszük, hogy az mindkettő védeni fogja a választási jogot.

Nálunk tehát a hivatali pálya még azon végbiztosítékokat is nélkülözi, a mit a bureaucratikus államokban bír; és így annak anyagi fontossága annál csekélyebb, mert ott is, hol a bureaucratia ki van fejlődve, láthatjuk, hogy a hivatalnok mindig szegény, egy sem hagy hátra oly vagyont, mint a jó gazda, gyárnok, kereskedő; ez állás jölléte csak az életre terjed ki, s a bureaucratának csak annyi eredménye van mindenütt, hogy a világ legszerencsétlenebbjéit, a kabátos proletárokat hagyja hátra, kik dolgozni, vagyont szerezni nem tudnak, s élőkét át antichambreirozzák egy-egy szegény irtóki állomásért.

Mi azt hiszszük, hogy minden nemzet, a mely életmódját a hivatalviselésben keresi, elvéteszté jöllétének s vagyonsodásának vezér-

csillagát. Csehországban egy jó dolgu paraszt négy öt hold földje után képes ezer forint nyedelmet húzni, a minél most kevéssel fizetnek többet egy erdélyi kormányzati titoknak; Stajerhonban, miután János főherczeg lábra tette ez ország gazdaságát, száz hold föld után három négy ezer pengő tiszta jövedelmet vesz be a gazda, a mennyit egy kormányzati tanácsos nem kap fizetésül. — Melyik román s magyar felszabadultnak nincs 4—5 hold földje, s melyik földbirtokos nem bír száz hold fekvő tulajdont?

Mig a közép állásu bureaucraták fizetése 1000—1200 forintra megy, a miért reggeltől estig ülnek rideg bureaux-okban, csak annyit nyerve fáradságokért, a mivel ételüket, ruhájukat s szállásukat kiszerezik: addig Korbuly Gergely esőndesen viszi ke eskedelmi tüzletét; kellemes utazásokat tesz Pestre, Bécsbe s meg vissza; s egy év alatt megvásárolja Kolozsvárott gróf Mikes és Biasini pompás épületeit. Emlékezzünk azon szorgalmatos praefectusokra s tisztartókra, kik az urodalmok vad-gyónát is gyarapíták, s saját utódaiknak is tölthető sorost tudtak hátra hagyni. Jussan eszünkbe, hogy egy nagy kereskedő könyvivője szebb fizetést huz, mint Erdély királyi táblájának elnöke, s a magyar földhitelintézet igazgatói s titoknokai nincs miért jövedelmét cseréljenek Erdély egykori statum praesensével; a magyar általános biztosító társaságnak csak azon tisztviselője, a ki ott a vidéki ügynökökkel levelezést fogalmazza több fizetést vesz, mint egy erdélyi megye főispánja.

De miért hozunk még több példát fel arra, hogy a nemzet intelligentiája előtt nem csak a hivatali tér áll, sőt minden tér közt — ha már életmódról van szó — ez a leggyöngébbek közé tartozik, azon capitális után a mit egy tisztviselő illő kiképeztetésére gyermekora óta kell fordítani.

Igaz, hogy nálunk a gazdaság nem hajt úgy, mint Cseh- vagy Stajerországban is; igaz, hogy nincs piacunk, s jó termő esztendőben zsirunkban fuldoklunk, de ez nem lesz mindig így; Erdélynek is lesz vasútja, az osztó igazság kívánja azt, midőn már a monarchia minden más része át van hálózva vasutakkal. Lenni fog közlekedésünk, s hogy ipariánk s elő haladásunk legyen, az tőlünk fog függeni.

Azt hiszszük tehát, hogy birtokos s értelmes ember előtt minden más pálya eredményesebb, mint a tisztviselői pálya. Éppen azért apáink a tisztviselést mindig nobile officiumnak, hazafi szolgálatának tartották, a mit mindig nagy áldozatokkal is vittek.

Midőn a magyar birtokos kész alkotmányának határai közt szolgálni, valóban nem anyagi czélokért, hanem a haza szolgálatáért teszi azt. Nagyon kevés embernek jutnak azon magasabb hivatalok, melyeknek takarékos kezek közt anyagi hasznai lehetnek. Ha egy kétszáz holddal bírt földbirtokos 800 forintnyit jövedelmező alapszágáért leveszi kezét gazdaságáról, valóban csak annyi nyer meg fizetésében, a mennyit gazdasági állásában elmulaszt.

Látni való ezekből, hogy a hivatalos állástól visszavonulásnak nincs az illető egyénre nézve anyagi kára, a kár csak is a közre hárólik, a mennyiben a kormányzás a tisztviselőknél nem igen válogathat.

A közdolgoktól visszavonulás sokszor éppen az anyagi ügyek lendületére szolgál. A mult században az unitariusok erre elég példát adtak; tagjai rövidséget szenvedtek a köz-hivatalviselésbe. Ők visszavonulva, a gazdaságnak, vagyonszerzésnek feklődtek, és e czél-

jokat elérve alapját veték meg azon erős befolyásnak, melyet 1791 után gyakorolni tudtak Erdély országos és megyei életében.

A nemzet vagyoni állásának tehát biztosítéka nem az, a mi az államszolgálatból az egyesekre visszaháromlik, hanem, ha a nemzet a föld, kéz és ész productumait hasznosíthatja, ha piacok nyílnak előtte, melyek iparát, gazdaságát kifejlésre ösztönzik, ha bankok s más anyagi intézetek segítik elő pénzforgalmát, s ha az egyesületi szellem az anyagi czélok elérésében is lábra kap. — Kis országterület e részben keveset tehet; példa arra nagy elmaradásunk, míg az anya királyság politikai balsorsa dacára sebesen halad elő. Erdélynek — különszakadva — jövője nem is volna egyéb lassu pusztulásnál; de egyesülve az anyakirálysággal annak legfontosabb marhatenyészési és gyártelepít van hivatala.

Erdővidék, ápril 16.

A mult napokban folytak le a székelyföldön és vármegyékben a bizottmányi gyűlések; mily eredménnyel, a lapokból láttuk. Befolyé politikai életünkre ezen gyűlések lefolyása, változtat-e ez valamit helyzetünkön, mozdít-e elő az annyira pangásnak indult anyagi helyzetet, az ezen gyűlésekből tett feliratokra, a nemzet rég ohajtott kivánlama szerent történik-e a leirat, vagy csak elhangzik mint kiáltó szó a pusztában — még a jövődől titka.

A kotmányos érzelmi bizottmányi tagjaink helyesen fogván fel egy ily rendkívüli gyűlés következményeit, azzal járó felelősséget; áthatva hazájuk, jölléte eszméjétől, úgy jártak el hivatalukban a mint eljárásuk által alkotmányos érzelmeiket megnyugtathaták, s a mennyiben az ügyek természetes fejlődésében jobb jövőt reméltek.

Ha volt valaha nagy fontosságú, mivel a jövő eshetőségek szeméink előtt tisztán nem állnak, most megmérhetlen horderejű a kilátás ba helyeztet és egybehívandó erdélyországi gyűlés. Régi terv az s a politikai lapokat szinte kiválogat foglalkoztatja, a vélkül azonban, hogy egyikből is tisztán okulhatnánk, mi módon? mikor fog az megtörténni?

Megtörténe azonban nagyon valószínű, valamint az is hogy ottan a románok kívánságai s reményei talán tulesigázottan fognak elő térbe lépni, s ők szám szerent tulnyomóságukat vetvén a mérlegbe egyedül a tömeg alapján állást igyekezendek elfoglalni, melyet megtartani képesek ugy sem lennének, míg velők szemközt a törvényes alapra állt és megjelenendő székely és magyar elem, nézeteit egy ily gyűlésre nézve jó részt mindenki ismeri.

Bizodalatlanság, önhitség. ábrándos képzelgés okozza-e többi társnemzeteknek velünk való egyetnemértését, kiknek tiszteletreméltó vezérei saját meggyőződésükkel fogva (?) eltérve a valóságtól, népeikbe a székely és magyar elem iránti meghasonlás magvát bomszékben hintik, nevelik a bizadalatlanságot, kárhözátják mit mi teszünk, magasztatják mit tölük ered, az egyetértésben saját érdeküket mellőztetni gondolják, és önhitségük, ábrándos képzelgéseik közepette meg feledkeznek arról, hogy egyiknek érdekei, jölléte, nemzeti-ségi előhaladása, a többiét vonja maga után. Mert méltatlanokodás nélkül nem lehet állítani hogy azon nemzet, melynek kiváltságos osztálya, régi privilegiumáról önkényt, az emberiség és mivelődés szellemének hódolva lemondott, hogy azokban az alkotmány sánczain kívül álló, e honnak minden lakóit részesítse — más nemzet jogait eltiporni, vagy azt ezeknek jogos gyakorlatában megakadályoztatni képes volna. Méltatlanság volna állítani, hogy azokat kik nemzeteket eltiporni, nyelvöktől megfosztani, jogos igényeikben sérteni, érdekeikben károsítani szeretnek, mi köztünk kell keresni. Több példák közül megezdőlna ezen állítást azon tény: hogy törvényhozásunk a jogegyenlőséget nemzet- és valláskülönbőség nélkül kimondotta, azt tényleg is életbe léptette volt.

Neféljenek tehát a szász és román atyafiak nemzeti igényeik, érdekeik, nyelvök tekintetében, a voltnak való egyetértéstől; nemzettünk

tettekben nyilvánult jelleme biztosítja őket azoknak sértetlen maradásáról. Midőn tér nyílt, nemzetünk mindig készséggel használta fel az alkalmat társ nemzeteknek baráti jobbot nyújtani, egyetértést eszközölni. Félre magyaráztunk. Saját érdekünket gondolták ez által tulsulyba helyezni, és ritka román lap jelent meg, melynek homlokán nemzetünk ellen intézett véresek nyilakkal nem találkoztunk, de érez lapra találtak, s az irányzóra estek vissza*).

Ha nemzetünk, a társnemzetek iránti eddigi magatartásában meg marad, csapkodjanak bár mi magasan a gyűlölet, rossz akarat, ármany habjai, e téren nyugodtan várhatunk egy szebb jövőt, melyért annyi millio imádkoznak.

Cserey Gábor.

MEGYEI ÉS KÖZSÉGI ÉLET.

Maros-Vásárhely, apr. 20.

Néhai n.-enyedi tanár Péterfy László ur még 1844-ben, egy végahagyományában, az udvarhelyi és m.-vásárhelyi tanodáknak 5-5, összesen 10 ezer váltórtót hagyott költlevelekben. Ezen végrendeletét kevéssel 1848-ban történt végzetes halála előtt egyik rokonánál tette le öröksépp, s végrehajtókul testvéreit dr. Péterfy Pált, Péterfy Károlyt s Péterfy Józsefet (a két utóbbit jelenleg is él; m.-vásárhelyi papok) nevezvén ki. Ezen végrendelet, állítólag eltévedvén, a mult 1862-ik év tavaszán került elő, s az illető által az udvarhelyi iskola előjáróságának adatott be. Az életben levő kinevezett végrehajtók semmit sem tudtak, nyilatkozatuk szerint, ezen végrendeletről, valamint arról, hogy a hagyományozott költlevelek hová kerültek; azonban egyrésze a hagyományozott összegnek a hagyományozó nő rokonai által 1850—1860 között felvételt, most pedig a többire nézve, több mint valószínű, hogy meg nem kaphatók. Dr. Péterfy Pál 1861 tavaszán elhalálozván, rokonainak jelentékeny vagyont hagyott hátra, kik közül a legszegényebb rokon Péterfy Domokos egy egyszerű falusi gazda, az őt a hagyatékhöz tartozó 5—6 ezer frtot megérő lakház után illető részesnek felét, egy 1862. apr. 27-én Dobai Sándor és Jakab Károly tanuk jelenlétében kiállított okmány nyomán, a m.-vásárhelyi év. ref. iskolának ajándékozta. Ezen okmány egyik örökös Péterfy Károly urnál tétetett le, ki azonban mind e mai napig nem látta szükségesnek, ezen okmányt az illető helyre kiszolgáltatni, vagy arról értesítést tenni, pedig az ember halandó s az iratok eltévedhetnek, s baj az illető félnek, ha akkor látna napvilágot, mint az előbb említett végahagyomány, a mikor t. i. hasznát nem lehet venni.

A most közeledő pünköst vasárnapján virradólag már mindjárt két éve lesz, hogy helybeli anyaszentegyházunknak szent edényei, valódi ritka ereklyék, eloroztattak az egyik papi lakból. Az ötvesek által csak hozzáférhetőleg 714 o. é. frtra becsült szent-edényekről maguk a becsűsök azt nyilvánítták: mint régiségek megbecsülhetetlenek, mivel már régente is ritkaság volt, jelenleg pedig nagyon is bajosan megszerezhetők. Arról, hogy egyházunk világi gondnoka, ki akkor egyszersmind városunk főbírája volt, a maga idejében ezen templomrablást törvényszékieleg bejelentette vagy nyomon követte volna, semmi tudomásunk nincs. Előbb 1862. február havában tétetett rendőrlég ez ügyben szelid vallatás; a károsult egyház gondnoka és papja pedig csak a mult hó folyamán kérdeztettek ki. Arra, hogy ezen szent ereklyék előkerüljenek, ha mindjárt a tettesek kiderülnek is, nincs kilátás, mert szinte két évi időköz alatt, ha mindjárt eleinte itt közelben is rejtettek volna el, azoknak végeldöntésére elég idő volt, de különben a vádlottak birtoktalank, kik legfenebb bűnükkel fizethetnek. Annyi bizonyos, hogy ezen büntény elkövetését azon elővigyázatban elmulasztás könnyítette, hogy a boltozatos vasajtókkal és táblákkal ellátott szoba vasajtóját, a tény elkövetése alkalmával, nem tartattak szabály szerint bezárva, s így a gyenge deszkazajtó befeszítése által könnyebben sikerült a tetteseknek a szobába berontás, s onnan az ereklyék elrablása.

*) Elkelt ismernünk, hogy utóbbi időkben román lap-jainkat e vád kevéssé sérteti Szék.

Már két év óta figyelemmel kísérjük, hogy ezen kipótolhatatlan károsodásnak bármily mértékben javítható-e egyházunk javára mi-
képp eszközöltek; fájdalom még eddig semmi lépés érdemlegesen az illető előjárás részé-
ről nem történt.

X. q.

Torda, április 28. 1863.

Ma városi közgyűlése vala Tordának. Az ugynevezett kebeles polgárok, ingremiatások, a mult 1847-beli szokás szerint, a városháza teteje tornyában lévő egy haragnak 3-szori meghúzásával egybe hívták. A gyűlés 9 óra-
kor kezdődött, h. főispán Züllich István ur bizottmány által meghívott a gyűlésbe, ki is megnyitotta beszédében előadta, hogy ősaikot-
mánya a városnak vissza lévő adva, azzali éltetésre e terem ajtaja megnyitott, hogy a pol-
gárság tisztviselőit maga választhassa sat. Ezu-
tán felolvastatta ő Felsége rendeletét, minél fogva 1861-ben választott főhadnagy Markó Sámuel, kegyelmesen a hadnagyi hivatalból mel-
tőztatott elbocsátani, valamint a fels. kir. kor-
mányszéknek azon leiratát, miszerint az üres-
ségbe jött, s ideiglenesen kinevezéssel betöl-
tött tanácsosi állomásokra, választassanak ta-
nácsosok s főjegyző. S ezek helyében más választásra felhívta a gyűlést.

Hosszas vita után szavazatra került a „nem” s „igen” választás eldöntése, s 61 szavazattal 37 ellen a gyűlés nem választott. Bővebb tudósítást, közelebbről küldeni fogom az egész gyűlésről.)

B. J.

KÜLÖNFÉLÉK.

Beszélik s pesti lapok is írják, hogy az erdélyi kölesönös jég- s tűzkármertő tár-
sulatnak egyik volt hivatalnokja Sapita A. és a szamos-újvári Merza János és fia című volt s hitelezői előtt ismert cégnek még nem rég egyik társa Merza Joachim, egy tűzbiztosítási új vállalat eszméjét pendítették meg e cég alatt: „Az első erdélyi Magyarhon egyesült tűzkárbiztosító részvény társaság.” (Szép styl.) Mi úgy tudjuk, hogy az első magyar általános és az erdélyi köles-
önös eddig ismert társulatok, alapelvük kül-
önségénél fogva, sem egymás között, sem pedig egy harmadikkal nem egyesültek. S hisszük azt, hogy midőn e vállalat életbelép-
tetésére szükségelt engedély jön kérdés alá, úgy egy ily új vállalat szükségessége, mint az illő hatóságnál kellő komoly megfontolás tárgyát képezendik.

A jövő hétfőn a magyarutcai reform. templom előtt egy riasos kert felállításának elősegítésére a nemzeti színháznál érdekes előadás lesz. Előre figyelmeztetjük a t. kö-

*) Az előbbi levelet nem adhattuk Szerk.

zönséget ezen alkalomra, midőn a keresztényi indulat műveléssel összekötöttségben gyako-
rolhatja s élvezheti. Ama díszes templom előtt egy izletes kert szépségeti szempontból is igen szükséges, mint a mely az egyház egész díszét látatni engedi, s magát az utcát is ékesíti. Kolozsvár közönsége, mely a nagy piaci templom környékének díszítésére tíz-
ezereket áldozott, nem foghatja megtagadni filléreit ezen testvér egyház és környezetének díszítésétől.

A szász nemzeti gyűlés április 28-án befejezte a községi szervezés iránti ja-
vaslat részletei felett való tanácskozásokat.

Szebenben, a „H. Ztg.” szerint, martius 6-kán egy társulat alakult, melynek célja kísérleteket tenni — mesterséges halte-
nyesztés végett.

A „Herm. Ztg.” kolozsvári levelezője, a helybeli vívoda javára színházunkban köze-
lebből rendezett előadásról igen méltánylólag nyilatkozik, s különösen kiemeli Tompa Károly és Kövári Mihály urakat, a kiket váro-
sunk legjobb vívói gyanánt üdvözöl. Ugyan-
ezen levelező (g-r) újonnan burkolt járdáin-
kat is igen elegánsoknak nevezi, s azt mond-
ja, hogy itt „sokat beszélnek” főkörmányszéki alelnök Papp bárósisárol.

A „P. Napló”-ból olvassuk: Mint a „Morgen-Post” írja, minden készült meg van téve az erdélyi országgyűlés egybehívására. A leglényegesebb okirat e tekintetben, az erdélyi kormányzékhoz intézendő királyi rescriptum, már kész, s az erdélyi udvari kancelláriá-
hoz, Kolozsvárra küldés végett, már leérke-
zett. Három nyelven van az szerkesztve, németül, magyarul és románul. A hivatalos „Gen. Corr.” szerint megnyitási határnapul július elsője van kitűzve. A királyi rescriptum, mond továbbá a „Morg. Post.”, Szeben jeli ki a landtag színhelyét. „Fontos körülmény, jegyzi meg az idéztük lap, mivel a magyar párt Kolozsvárt akarta volna kijelölteni, a hol a magyar elem tulnyomó, míg N.-Szeben a német szászok fővárosa.” Ugy hallja továbbá az idéztük lap, hogy az országgyűlés elé tíz királyi előadás fog terjesztetni. Ime, a lénye-
gesebbek: Az első kir. előadás a román nem-
zet bebiztosítását s nemzetül elimerését illeti, ad normam szász, székely és magyar nemzet. A másik a nyelvek egyenjoguságát mondja ki. A harmadik az octoberi diplomát és febr. alkonyt terjeszt elő „törvényes bekebelezés” (Einverleibung) végett. A negyedik törvényjavaslat a Reichsrathba küldendő követekről. Az ötödik az igazságszolgáltatás, s különösen egy legfőbb országos törvényszék alkotására vonatkozik. A hatodik Erdély polti-
kai közigazgatása szervezése iránt terjeszt elő törvényjavaslatot. A hetedik az 1854-i föld-
tehermentesítési patens némely pontokbani változtatására vonatkozik. E királyi rescriptum hivatalos közzétételét, jegyzi meg végül a „M. Post.”, nem kell soká várniuk, miután, mint tudva van, az erdélyi kormányzék, me-

lyet régi jogai szerint bizonyos ellenállás illet, már rég utolag szerveztetett. Az unio úgy-
e kormányzók tagjainak választása, mint a „P. Lloyd”-nak írják, elő sem fordul ez elő-
terjesztések közt.

A külföldi lapok a román congressusról elkezdék észrevételeiket. A „Hamb. B. H.”-nak Bécsből írják: „Itt, a kor-
mány-körökben a szebeni román congressus eredménye felett in duli jubilo vannak, s ta-
gadni sem lehet, hogy az erdélyi románok eljárása pillanatra Schmerling ur po-
litikájára nézve valóságos győzelem, a ma-
gyar oppositóra nézve kemény csapás. Schmer-
ling ur a románok által jut oda, hogy az erdélyi országgyűlést nyugodt lélekkel össze-
hívassák, s aztán azon országból a Reichsrath-
tok megválasztását remélhetik. Ha valamely földöntuli hatalom biztosítaná a birodalmat, hogy vagy tíz évig béke lesz, akkor a román congressus hordereje kiszámíthatatlan volna. Te-
kintve az europai constellációt, ezen győze-
lem jelentőségét nagyon redukálnunk kell.” A berlini „N. Ztg.” bécsi levelezője írja: „Természetes, hogy a centralisták örö-
me nagy. Azt hiszik, hogy e votum biztosítja az erdélyi országgyűlés eredményét. Ezen congressus ugyan nem törvényszerű képviselte ezen nemzetnek, nem több az, mint az előke-
zők gyülekezete, de felteszik, hogy a nép is így gondolkozik. Miután pedig, kevés kivétel-
leg, a szászok is így vélekednek, látható, hogy az országgyűlésen a magyarság leszavaztatni fog, már akár megjelennek a magyarok, a-
kár a szavazás után protestálva eltávoznak. Így okoskodnak a febr. patens barátai. E mellett azonban nem tagadják, hogy ezzel a magyar kérdés még nincs eldöntve, s a fő nehézség mindig fennmarad.”

A „Neueste Nachrichten” érte-
stül, miszerint az erdélyi vaspálya és vele a tisztai pálya fölségítése is mindinkább valósu-
lásához közeledik; érti t. i. az Aradról vonan-
dó erdélyi vonalat. A szövetkezésben u. i. most már senki sem kételkedik és az általa kép-
viselt ügy — mint a Frankf. Actionárnek Bécs-
ből írják, — annyiban lényeges lépést tön-
előre, a mennyiben az angol társaság, melyhez a czernawoda-kiúszandzsei pálya tartozik, an-
nak tovább-építésére akar vállalkozni Buseón keresztül Oláhországba és egyszermind itt azon ajánlatot tette, hogy austria területen a pályát Brassó és Károly-Fehérvárig kamatbiztosíték nélkül fogja tovább vinni, ha addig Aradról az építést megkezdik. Az eredeti szándék nem Brassóig, hanem N.-Szebenbe akar vinni a pályát. Egyuttal egy halatszík, hogy a Lafitte párisi ház Oláhországban egy egész pálya-
hálózatra öhajtt engedélyt nyerni, úgy hogy az erdélyi pályának mindenesetre a Fekete tenger-
ig fog ut nyílai. Jó ezen törekvés fejlődését is ismerni

Bécsből apr. 28-ról írják: Megenged-
tetett, hogy Pesten áru- és értékpapir-börze

állítassék, nevezetesen a magyar iparvállala-
tok részvény- és kötelezvény-üzleteit illetőleg.

A „P. H.” írja: Már hetek előtt alapos forrásból hallottuk, hogy ő Felsége, kelle-
dus Királynénk, magasztos fejedelmi és anyai öntudatában, a magyar nyelv meg-
tanulására határozta el magát. A mestervá-
lasztás körül a szerenese derék hazánkfiát, Homokly thesianumbeli tanárt érte. A de-
rék mester telkes előadás mellett a király-
né finom izlése és ösztöne csak hamar felis-
meré nyelvtünk edesen zengő szépségeit, s így kiváló kedvvel és szeretettel tanulva, már is oly nagy haladást tön, hogy rövid idő mul-
va, ő Felsége, a magyar nemzet fiaihoz, a nemzet nyelvén fog szólni, s a magyar Anyának gyermekei érteni fogják a magyart. S minthogy egyik bécsi lap ezen örömdetes hírt, már megemlíté, mi is megemlíthetni hittük azt már tegnap a nélkül, hogy a discretio ellen vétünk, vagy hize-
zőknek lenni látszassunk. A hírt elmondva azonban egyszersmind megjegyeztük, misze-
rint mi azt nem kevésbbé fontosnak tartjuk mint kedvesnek, mert nyelvtünk ismerete foly-
tán szeretett Királynénkban annyival bensőbb s hathatós szószólót reménylünk, mire ma, annyi ellenséges törekvésekkel szem-
ben, nagyobb szükségünk van, mint valaha!

A „H. E.” szerint következő szab-
dalmok engedélyeztetek közelebbről: Korneu-
burgi lakos Müller Agoston Ernesztnek folya-
dékolt szultartalmának mérésére és fokozatok meghatározására szolgáló mérőszere. Heidel-
bergi vasárú Brenner János Györgynek egy a közzénnel és „koaks”-sal való szoba fűtő kemence találmánya. Lancasteri lakos Baker Jamesnek fonógép javítására. Francia-
honi hajómaster Coninck Lajosnak a gaboná-
nak ősszerakása, szellőztetése, kiszáritása és elvetése módja körüli javítására. Bécsi keres-
kedő Neumeyer Józsefnek a már egyszer sza-
badalmazott fagyaltgép javítására. Pesti gép-
gyár-művezető ifjabb Vidats Istvánnak azon találmánya, mely szerint az eddig egy öntött vasdarabból álló ekek, ezután három külön-
böz részből összeállíthatók. Párisi lakosok Sisco Jozefa és Mariának oly mosóesővek ta-
lálmánya, melyek által a fegyverek csővei azoknak lesofólása nélkül megmoshatók. Bosch Tiadarnak az uti-bőröndök készítésének ja-
vítására. Salzburgi kereskedő Volderauer Fri-
gyesnek azon találmánya, mely szerint saját-
ságos „Salzach Königs Cement” nevezetű kö-
ragasz készíthető. Frankenthurni Gautsch Hen-
riknek azon találmánya, melynél fogva víz-
mentes szövetek a likacsosság elvesztése nél-
kül készíthetők. Gyógytudor Böhm Károlynak oly vasfürdőre, melyben por-kőszén, kőszén és fa is használható. Bécsi mérnök Zander Aladár és Brünni kereskedő Zander Róbertnek egy kézi vetőgép találmánya. Aussigi ve-
gyész Müller Károly Györgynek egy össze-
kötőszert találmánya, mely által a kő- és barnaszén, tőzeg és pirkőszén darab formában

néphez, hogy ha három perc alatt el nem távozik, széttiportatom.

Gáspár szaladott és a parancsolt intést ki-
kiáltá többszörösen. A népség azonban sokkal vérszomjasabb volt, hogysen bármint intés hatott volna rá, a kapu már hullani kezdte szét, egy pár merészebb fiatal bejött a résen és a zárvárt kezdé leverni fejszéjével, hogy a tömeg beomolhasson.

Ezalatt Izidora levitte a lökészeteket, a cselédség gyorsan töltött, s a kapurésen be-
török egyikét egy lövéssel lábán találva földre teríték.

Gábor már eltűnt volt. A pajtákba rémes ordítás hallcsék. Mit tesz fiatalunk? Nézzünk utána.

Ő a cselédségnek kiadva rendeletét, azon-
nal a pajtába rohant, hol Zováthy Rinald vad természeti bival-bikája élt lánczain. Kard-
jával néhány erős döfést ejtve az állat testé-
be, bösz indulatba hozta azt, mely ágaskodva kezdé szagatni lánczait. Azon perczen a kapu betört, és a nép kezdé beomlani. Gá-
bor a felbőszített állat lánczait hirtelen kikap-
csolá, s a bika bösz dühe elől a jászolon át-
ugrott.

A fenevaddá vált állat kirohant a pajta ajtaján s a kapun beomló néptömegnek ront-
va, tiporta azt és szarvain hánnya a légbe. E véletlen ellenség nagy rémülést okozott, a nép ijedve kezdett szétszaladni. Sokan szétzuva, összetiporva hevertek a földön.

Ekkor azonban még csak egy haláleset történt. A népség fölázitóját s vezérét a falu-
bíró, ki a falunak mind több pört akart sze-
rezní, hogy ezen ürügy alatt a falu pénzét zsákmányolhassa, e gonosz indulat embert a bösz bival-bika úgy röpíté a légbe, hogy visz-
szahaltában Rinald kertje rácsai hegyén feje szétrepedt.

A nép vakmerőbbjei azonban újból meg-
bátradtak, megrohanták és földreverék az elvadult állatot.

Hejh előre — kiáltanak — gyilkoljunk össze gyilkosainkat, álljunk boszút a falusi-
bi

TÁRCZA.

AZ

ÍSZAKI FÉNY.

(Folytatás.)

Már készen, meg voltak töltve a fegyve-
rek, midőn Gáspár sietve berohant Rinaldhoz.

— Nagyságos uram — szólt — az egész falu ásóval, kapával a vendégfogadóhoz sie-
tett, a sánczot tölteti és a minap épült fala-
kat romboltatja le a falusbíró.

Rinald areza sárga volt; de magatartása hideg, fagyos.

— Hidd össze az összes cselédséget — szóla.

A cselédség nemsokára bejött.

— Fiaim — szólt Rinald — ezen falusi to-
vajok birtokomat megint megrohanták, a tör-
vény engem feljogosít az ellentállásra. Ra-
gadjatok fegyvert, mutassátok meg, hogy ké-
pesek vagytok egész falunak ellentállani. Kö-
vessetek engem, mindeniknek száz forint ju-
talma, a ki jól viseli magát.

A cselédek a fegyvereket fölkapdosták, Rinald övébe két pisztolyt s kezébe egy két-
csövűt ragadva, sebesen kirohant, s utána a cselédség.

A vendégfogadót megkértülve annak kert-
jén áthaladtak az udvarra, hol Rinald orosz-
lányi hangon orditva kiálta a népre:

— Vissza birtokomból! A ki el nem vo-
nul, lövötem.

A nép megdöbbenve hátra kezdett hu-
zódni.

— Ne merjen lövetni az ur, az a hét puszka hetet megölhet közülünk, de százan maradtunk és széttépjük az urat lényalóival együtt — ordítá vissza a falusbíró. Rajta — folytatta a néphez — töltsetek, rontsátok!

— Czólozzatok! — kiálta Rinald.

— Lőni ne merjetek — ordítá a népség.

— Tűzet! — kiálta Rinald — és a fegyverek eldördültek, s azon perczen irtózatoss jelenet fejtett ki. A nép berohant a vendéglő ud-
varra, Rinald és cselédsége oroszláknint vias-
kodtak.

Gábor ezalatt a zajra fölrettent. Nem lé-
vén levetkezve, gyorsan rendbeszedheté ma-
gát, kitekinté az ablakon, meglátá a vendéglő udvarán Rinaldot s cselédségét, midőn éppen a népségnek irányzák fegyverüket. Kezébe ragadta jó vasu kardját, s lerohant a hely-
színére.

A csata már a nép részére dőlt, Rinald erős ütések alatt lerokadott, hű cselédei két-
ségbeesve védezték őt. Gábor e perczen ért oda. Vad kiáltása egy perczen visszaretenté a népet, mialatt ő Rinaldot balkarjára ragad-
ta, jobbájban kardját villogatva.

Egy suhanz e perczen Gábornak ütött egy vas ásóval, ez felfogta az ütést, s le-
suhasztva kardját az ásó-nyelén, a vakmerő-
nek ujjait levágta.

— Utánam legények! — kiálta a cseléd-
ségnek. Félre előlem halomvölgyiek! a ki-
nek élete kedves; ezzel kardjával egy fény-
karéjt alakított magakörül, mely mint paizs őt és Rinaldot fedezte.

A nép megdöbbenve futott szét ez irtóztató kard elől, melyet az ásó s kard nem törhe-
tett keresztül. A közeledő merészek közül egy-
nek orra másnak füle szakadt le. Elöl a meg-
rettenés, hátul a dih fokozódék, mialatt Gá-
bor átvágva a cselédséggel együtt a tömegben, kezdett az udvar felé bethátrálni, karján emelve folyórást megsebzett rokonát.

A népség ezalatt egymást bátorítva kez-
dett utánuk rohanni.

Gáspár! — szólt Gábor — te erős vagy, vedd őledbe uradat, s szaladj vele hátamme-
gett az udvarra, ti fiaim álljatok nemlén s a kit én le nem vághatok, a puszka-ágyával ver-
jétek agyon.

A nép felé fordulva szemmel, s háttal az udvarnak haladva, szerencsésen földözheté a kis csapat Gáspárt, a míg Rinaldot az ud-
varra behívte. Gábor lábára egy pár erős ütést kapott ugyan, de a csata tűzében nem is érezte, mialatt szerencsésen bemenekült az udvarra, s annak kemény kapuját zárba esápták.

A népség megrohanta, s a szomszédokból hozott fejszékkel hasogatni kezdé fel a kaput, felbőszült haragjában szomjuhozván a vért.

Gábor elzárta minden oldalról a kapukat. A gyengébbeket eltorlaszoltatta. Ezzel felfutott, Rinaldot a sebész rendelkezése alá adta; s a kétségbeesés örvényében keringő Izidorát erős kezekkel megragadva úgy szóla neki:

— Izidorám itt néplázadás van. Józanész és lélekjelenlét menthet meg esupán. Atyád sebeket kapott, s öntudatlan, de sebei nem halálosok. Az orvos ápolja őt, nekünk meg kell menteni őt s magunkat a nép dühétől. Én meg foglak menteni az ég sugallta, és ég küldött eszközökkel. Nincs semmi veszély, csak az egekre lélekjelenlét! Hol állanak atyád lökészelei?

— Olvasótermében, menjünk, menjünk Gá-
bor. De im a nép ontja be a kaput.

— Keress elő puskaport, golyót, postát, vidd le az erkely alá felállított cselédségnek. Úgyes székely fiúk, jól viselik magukat, ne-
kem mennem kell, megtenni intézkedéseimet.

— Oh de atyám...

— Később Izidora! most sietve löpött s golyót, különben atyád is veszve van. Lerohant a lépcsőzetten. Izidora a retentő szem-
pillantásban vissza kapta lélekjelenlétét s elő-
keresté a löpött, golyót, postát, mi szeren-
csére nagy mennyiségben állta készen. Ezzel lehaladt Gábor után.

— Barátim! — szólt alant Gábor a cseléd-
séghez, a kisasszony hoz lökészeteket. Ti töltsetek fegyverre, álljatok sorban itt a lé-
pcsőzet előtt, s löjjetek le a ki ellenséges in-
dulattal erre rohan. De egyenkint löjjetek, s mindjárt töltsetek. Ne féljete, én ama vér-
vagyó tömeget mindjárt megantatom. Gáspár! neked erős hangod van, s bátor gyerek vagy. Fuss a kapuhoz és kiáltad oda a romboló

POLITIKAI HIREK.

Angolország. London, apr. 25. A hangulat a lengyel kérdésben itt is egészen harcziassá változott. A „Morning Post” mai vezércikkét e szavakkal végzi: „A nyugati hatalmak bizonyosok lehetnek, hogy ha szinte ki is kerülhetnének, hogy a jelen bonyodalomba beavatkozzanak, egy kedvezőbb alkalommal ismét ki fog az útni s így előbb vagy később kénytelenek lesznek oly intézkedéseket tenni, hogy megnyugtassanak egy országot, a mely különben örökös fenyegetés az európai békére nézve.”

E fordulatot az angol hivatalos közlönyök hangjában annak tulajdonítják, hogy az egyesült államokkal való összeszólalkozás, a tudvalevő hajókozbás miatt, egy kissé megszeppen- tető a britt államférfiakat, hogy elvégre ki nem kerüljen a háborút az Oceánon tli roko- naikkal. Ezért komolyan kezelték Francia- országgal az amerikai vizslái békés kiegyen- lítésére. Innen a küzeledés a lengyel ügyben is a francia politikához.

Franciaország. Páris, apr. 26. A pétervári kabinet válaszában tartalmáról, a lengyel ügyben küldött jegyzékre, illetékes körökben itt már jórészt értesülve vannak. A „France” mai számában következőleg ír e tárgyról: „A válasz még csak néhány nap múlva fog megérkezni, de pétervári magán tudósítások békéltető hajlamra nyújtanak kiliatást az orosz kormány részéről. Ugylát- szik, belátják azt, hogy a három hatalom diplomatiai közbenjárását nem lehet egyszerű visszautasítással elodázní. Másfelől Drouin de Lhuys ur jegyzékének egészen mérsékelt hang- ja, az udvariasság, a melylyel azt Montebello herceg (a ki személyes jelleméről fogva ki- tűnő becsüléssel részesül a magasabb orosz körökben) Gortsakoff hercegnek átnyújtotta, kedvező benyomást idézett el Franciaor- szágra nézve s lecsillapította a hirtelen inge- rültséget. Azért remélteni lehet, hogy a péter- vári kabinet a kiengesztelődés útjára fog térni, a melyre őt Európa általános hangulata és saját érdekei készítik.”

Hasonló szellemben vannak értesítve kül- földi lapok is. Így a „Köln. Ztg.”-nak írják Párisból apr. 25-ről: „Itteni diplomatiai kö- rökben már tudni akarják az orosz válaszirát értelmét. Azt mondják, igen mérsékelt sza- valkban van szerkesztve; a hatalmak véle- ményét kéri az iránt, minő magatartást vehetne Oroszország a mostani válságban.”

Az „Indep. Belge”-nek pedig ezt írják: „Párisban koringó hírek szerint ott bizonyo- sok voltak nemcsak alakja, hanem tartal- ma felől is azoknak a sürgönyöknek, a melyeket Oroszország a három hatalom mind- egyikéhez intézni fog. Gortsakoff a három ha- talom igazságszeretetéhez felelbezi az ügyet s ajánlja, hogy önmagukból kiindulva állapít- sák meg, hogy e pillanatban lehetetlen Len- gyelországnak többet adni, mint az apr. 12-i oly vétkéért, melyeket nevében miniszterek követtek el. Így járult a felelősség az esz- közök által végbevitt tényekért azokra, kik ez eszközöket rosszul választották. Rinald nem gondolta meg az „élni és élni hagyni” meg- történeten társadalmi elvet, ő gazdagodni akart s beteljesít a mit a thea-néike jósolt egy- kor, hogy ez irány, e szerep tragicus kime- netül leend.

Este felé lovas katonaság érkezett a fa- lura s csakhamar megjött a járásbeli dúlló és kerülte királybíró is, s az elkövetett té- nyek feletti bírói kinyomozás kezdetét vette.

A nép elég ravaszsággal bírt, a kezdemé- nyezést, kényszerítést egészen a falusbíróra hártant, ki, ha nem fért meg Halomvölgyen, most eléggé beszorult egy szűk fenytüdeszka koporsóba.

A mint a nap haladt le, Rinald mind ro- szabbult lett. Gábor már előbb írt a beteg testvérehez gróf Hallaynéhoz, értesítve őt ró- vidén a szomorú eseményről s biztosítva arról, hogy veszély nélkül jöhet a helységbe este felé, mikorra már a katonaság megérkezését remélhetni.

A grófnő este kilencez óra tájt érkezett meg férje és gróf Hallay Beneci kíséretében.

Rinald mind veszélyesebb helyzetbe jött. Tíz óra tájt, midőn ágyát leánya s nővere, és a gróf Hallayak vették körül, szemei této- vázva keresték Gábor, ki a szoba egyik szög- letében a sebészszel halkan és halványult arccal értekezett, Rinald fölemelheté kezét, hogy feljelle egészen.

— Edes Gábor — szólt Izidora — atyám szólítja.

A beteg szeretetteljes pillantást vetett le- ányára, ki őt így megértette, mialatt Gábor a beteg ágyához közelített. Rinald megfogta Gá- bor és Izidora kezét, összetette a remegő ke- zeket, s mialatt a két fiatal szomorán és le- verten ágya elé letérdelt, a beteg nagy erőlt- téssel fölemelkedett, két kezét fejükre tette, az ég felé nézett s ezzel visszahanyatlott pár- najára, egy sohajtás! és többé nem élt.

császári nyilatkozvány (az ismeretes amnestia) adott. Azonban kijelenti, hogy a további in- tézkedések felett minden körülmények között kész oly kölcsönös érdekekre megkezdésére, a mely egy Lengyelországra nézve elfogadható s Európá békéjére kielégítő megoldásra ve- zessen. „Az „Indep.” hozzá teszi, hogy ez ada- tok valódiságáról teljességgel nem kezeske- dik.

E közben a harezias hangulat folyvást tartja magát a francziák fővárosában. A „Köln. Ztg.”-nak írják: A császár ismét zárkózottabb s közvetlenül értekezik Montebello herceggel s a svéd királlyal. A kabinetjében levő táv- irda folytonos működésben van. A hadügy- miniszteriumban is szintén háború lehetőségére gondolnak s a fizetek ügy tanulmányozzák Oroszország térképét, mintha már ott volná- nak. A nép hangulata igen kedvező a lengye- lek iránt. Mindamellett nem hiányoznak em- berek, a kik azt hiszik, hogy az egész harei- zaj csak arra van számítva, hogy Oroszország- ban valami jótékony jedséget keltsenek.

A Párisban élő lengyel emigránsok közt, a kik egy német lap apr. 21-i tudósítása sze- rint, arról is gondolkoznak, hogy a forrada- lom sikertelése esetében Czartoriski Witold fejére tegyék a lengyel koronát, a legnagyobb tevékenység uralkodik. A pénzügytítesek, a melyeket e párt a felkelés gyámlatására ré- szint Francia-, részint Angolországban esz- közt, már igen jelentékeny összegeket ered- ményeztek; sőt arról is beszélnek, hogy egy ismeretes párisi tőzserház 12 millió frank köl- csönre is vállalkozott, miután azt a leggada- gabb lengyel magnások, mint a Czartoriski hercegek, Politylo grófok, Potocki, Mielczelski, Branicki s mások biztosították. Czartoriski Witold herceg folyvást Stockolmban van, a hol leginkább abban fáradozik, hogy a lengyel felkelés számára ágyukat szerezzen. E végett a svéd öntödék már jelentékeny megrendelese- ket kaptak, s egyrészt már teljesítették is. Stockolmból Párisba érkezett legújabb tudó- sítások szerint a menekültekből alakult lengyel csapat vezetője Lapinski Theophil, több len- gyellel, még mindig a svéd fővárosban van, a hol gyakori rokonszeny-nyilvánításoknak tárgya.

A „Moniteur” szerint Napoleon herceg és hercegnő vasárnap este elindultak egyiptomi és palesztinai utjukra.

Palesztinazug. Turin, apr. 27. A kép- viselőházban többen interpelláltak a minisze- riumot a brigantik utóbbi beitései tárgyában, a kik a romai területől, Maltából és Marse- illeből jönnek. A belügyminiszter azt felelte, hogy a kormány értesülve a rablócsapatok szervezkedéséről, a melyek nápolyi reactiona- riusokból s különböző nemzetek ujoncaiból állanak, a fenyegetett helyek előljárásaiból erőlyes utasításokat bocsátott s megparancsol- ta, hogy a sicíliai, calabriai és gaetali vize- ken hadihajók cirkáljanak. A rabló csapatok- nak egy kisebb része beültött Civita ducale.

Hallayné látta a kimulást, megragadta Izi- dora kezét s sietve őt szobájába akarta vinni. — Nem távozom atyámtól — kiálta két- ségbeesve a hölgy.

— Légy erős — szólt Hallayné — ő eltá- vozott tőlünk, de én hiú anyá leszek.

— Nagy ég! atyám meghalt — sikolta a hölgy s ájtultan rogyott össze.

Mialatt a grófnő s Hallayék a lány felüdi- tése körül fúradoztak, Gábor Rinald hű apród- ját Gáspárt küldötte a királybíróhoz, hogy az árva vagyonának biztosításáról intézkedjék.

(Folytatjuk.)

TERÉNYI LAJOS EMLÉKÉRE.

(Makfalva, ápril 25. 1863.)

Ismeretek, nemes szívvel becsültem;
S kegyellett gondoltam mindig rád,
Ki nekem a barátság tiszta hangján
Egykor a legjobb tanácsot adtál.
Most szemeidet zárja örök álom,
Csöndes legyen nyugtold nemes barátom.

Hittem neked — hálá legyen az égnek —
Mert jól láttam, hogy ajkaid nem hazudt...
S szemedben a nemes tűz elmondott még
Sok mindent, mit a szív gondolni tud;
S e szív kihílt a férfikor nyarában,
Áldott legyen nyugtold nemes barátom.

A mérges nyilat kezed feltartotta
Egykor, mielőtt hozzám érhetett;
Örvendél, hogy az ifjú lány szívébe
A kétkedés magvát elhíthetted.
E kétkedés meguntat nyugodalomom...
Áldott legyen hamvad nemes barátom.

Oly jólesett, midőn a hírek szárnyán
Magasztalni hallottam nevedet;
Midőn a lelkes honfiai sorában
Tanácskoztál a hon ügye felett...
Most szemeidet zárja örök álom,
Csöndes legyen nyugtold nemes barátom!

Sarolta.

előállítható. Bolland Edének bőr, posztó és ha- sonló kelméknek megváráására szolgáló var- rógép javítására. Egri szeszgyárnok Fischer Dávidnak „Fischerwerk” nevű készülek talá- mányára, mely mellett malmak, hajók s több effélék jobb eredménnyel hajthatók, mint az a víz és gőz által történik. Haeschel Ferenc- nek a kettős hatású, könnyen kezelhető vi- zipuskák találmányára. Schaeffer Bernát és Badenber C. F.-nek az új szerkezetű mono- merter nevű eszköz találmányára. Perri Ágost- on bécsi téglagyárnoknak horonnyal és haj- tékkal ellátott sajátságos boltozó téglák körüli találmányára. Desnot Károly, Gyula, Péter pá- risi mérnököknek vaspályáknál használatos, fém- ből való sin-tengelyágak (Schienenlager) és keresztirányúak körüli sajátságos rendszer találmányára. Fischer Ábrahám csehországi leipai kereskedőnek a serfőzéstől használat- hoz készült találmányára. Kutzer Edének fe- hér czékla vetőgép javítására. Kastner György- nek lő- és másféle kefék javítására. Thausig Károlynak „Zahn-Krüter-Essen”-nek ne- vezett szájmossa-víz találmányára. Duméry Joffroy Szilárdnak a vízben és másféle folyadékokban levő szilárd és nyálkás anyagok elválasztha- tása körüli találmányára. Régis Gyula, Sze- rény grófnak az ugynevezett „Jacquard” sző- vőszékekénél alkalmazandó villanyos készletet körüli találmányára. Schallek Bélának a por- czellán és üveg, valamint a filzógombok javí- tására. Wagner János, Henrik, Vilmos, Dáni- elnek a gőzsűk ellátására szánt víz minden vegyítékű megmentése s a lehetőségig he- vitett és tisztított állapotban a gőzleste veze- tése körüli találmányára. Wiesbauer József és Appeltahes Lipótnak mindenemű ereszesator- náknak czinezett vaspeléből készíthetése kö- rüli találmányára. Riemerschmidt Antal, Für- gang Kristóf és Vigl Jánosnak — átruházottat Riemerschmidt Antalra — borszesz-kozmála- nítás körüli találmányára. Gülcher Jakab Ti- vadárnak — átruházottat Volpini A. és fiaira — a „fesz”-nek nevezett keleti pipák két- szeresen csinosíthatása körüli találmányára. Schmidt Ágostonnak — átruházva bácsi lako- sok Wahl és Seoinra — a szővőszékek körüli sajátszerű szerkezet találmányára kizárólagos szabadalom engedélyeztetett.

Nemzeti színház. Csütörtök, apr. 23. „Férj az ajtó előtt”, operette, s azt megelőzte: „Ő nem féltékeny” című vígjáték; az egyik- ben különösen Paulay és Mátrai Mari, a má- sikban Szabó Pepi és Komáromi tündették ki magukat.

Szombat és Vasárnap, apr. 25- és 26-án kétszer egymás után „Színházi képtelenségek” bohózat 4 előadásban, énekek, táncokkal elő- és utó- sőt felvonások közötti játékkal. Morlaender után fordított és magyar színre alkalmazta Berzsenyi Károly, zenéjét írta Stolz Ede. Tanhäuser-féle darab, a melyet a mi közönségünk, dícséretre legyen mondvá, oly

sokszor, mint sok más, meg nem nézne, nem élvezhetné; pedig színészeink ugyanezek min- dengettek arra nézve, hogy a közönség- get javában mulattassák; még jeles Gyulaink is ballet-tánczossá vált volt, s Albisi s Bokor még nőnek öltözve is, mint meg annyit Pe- pita rúgta s czifrázta Gyulaival s Szabó Pe- pivel együtt a „farsangi kalandok” „Pas des Trois” s „La Madrilena” tánczot. A mi kis igazi gyönyör részét jutott mindkét este a közönségnek, annak nagyobb részét Szabó Pepi sok oldalúságának: szép éneklésének, kellemes tánczának s kedves természetes já- tékának köszönhetni; Komáromi s Boér is dícséretesen kitért magáért. Közönség az első estén nagy, a másodikon közepes számmal.

Kedden, apr. 28-dikán: „Chassé Croisé” legújabb vígjáték 1. felv. Írták Tournier és Meyer, fordította Tornay Pál. Itt először. Ezt megelőzte: „Szamar tej” vígjáték 1. felvonás- ban énekek, írták Gábor és Duprétis, ford. Csepregi, zenéjét írta Huber Károly. A vígjá- ték meséje következő: Egy özvegy asszonyt (Paulayné), kinek egy tizenhat éves leánya (Mátrai M.) van nevelő intézetben, nől akar venni egy fiatal jegyző-segéd (Paulay); a ne- velő intézetből véletlenül hazaérkezett leány kezét egy öreg ur, a jegyző-segéd atyja (Boér) jó megkérni. A természet azonban itt kiköveteli a maga jogát, kevés társalgás s együtt mulatozás után a fiatalok egymásba szeretőn, s az öregek sem levén ellenszeny- vel egymás iránt, a kettős házasság megköté- tik, de nem úgy, hogy a fiu az apának ap- jává legyen, s. b. hanem az ifju jegyző-segéd az ifju leánnyal, s a fiu apja a leány any- jával kelnek egybe. Mulatságos darab, s jól is volt előadva; ugy szintén a „Szamar tej” is.

Szerdán, apr. 29-én: „Egy szegény ifju története”, színmű 5. felv. Írta Feuillet Octan, ford. Feleki M. E kedves darab előadása most nem volt ment némi vontatóságtól, mégis igen gyönyörködött a közönségét s hiszik: nem egy kebelben ébresztett nemes érzelme- ket s jó elhatározásokat. A Paulay pár, Má- trai Mari, Gyulai, Komáromi s Boér igen jól adták szerepeiket; Albisi Anna is kielégítően játszott a neki való szerepben.

Csütörtök, apr. 30-án: „Az elizondói leány”, vígjáték 1. felv. Írták Battu és Moineau, ford. Csepregi, zenéjét szerző Offen- bach. Itt először. Ezt megelőzte s ugyanezek először adatva: „Légy ott sőtétben”, leg- újabb eredeti vígjáték 1. felv. írta ifj. Gyö- ngösi János. Ezuttal annak megemlézése mellett, vajha az új darabok illő bírálaton mennek át, csak annyi megjegyzést teszünk e két újdonságról, hogy a vígjáték fiatal szer- zőjét két ízben hitták ki s Mátrai Maritól s Szabó Pepitől kísérve meg is jelent, s az operette, mindhárom szereplő: Szabó Pepi, Bokor s Dahnoki jeles játéka következtében, eléggé tetszett.

nek meg a vadállatokkal, de ő végecsépp vé- rít s minden eszközökkel védeni fogja roko- nát a nép gyalázatos boszúja ellen.

A kegyelmet nyertek eltávoznak, miután az állatseregletből láthaták, hogy Zováthy Gábor képes is lesz szavát beváltani; oly hirt vittek ki a népnek, hogy az legkisebb ösztönt sem érte többé újabb ostromot kísérteni.

Gábor azonban rendkívül kezdett aggodni a felbőszült megszabadult oroszánynon, mely a falu útján magas port verve rohant észak felé.

A szétszaladt nép közül egy néhány se- bestült maradt a kapu előtt. Gábor a család- sággal behozatá őket s fölnyitatta Spott szo- báját, elhelyezteté oda; ezzel fölzaladt Rí- nald dolgozó szobájába, a megtörtént tényről jelentést tett a kerülte királybíróhoz, felkérve őt, hogy még a következő éjszakára kellő ka- tonai erőről intézkedjék, nehogy a lázadás megújuljon. A helység népe azonban ugy lát- szék, jóllakott a harezjátékkal, mert egész na- pon át csöndesen viselte magát.

Későre juthatott fiatalunk annyi időhez, hogy Rinaldot meglátogassa. Izidorát kisá- padtan s levere találta atyja előtt, kinek feje be volt kötözve. A sebész szintén igen szo- moru volt. Rinald bágyadottan nyitá föl sze- meit s kezét nyújtá Gábornak, hálás pillantá- sokat vetve reá, de szólni nem tudott. Ugy látszik, egy második szélhűdés érte nyelke- lőjét, és beszélő szervei teljesen megtagadák szolgálataikat.

Csakhamar a sebláz mutakozott rajta, s állapotja öránként válságosabb lett.

Mit ért most nagy vagyona, melyet egy erőszakos kezelő által a népen fölsikortatni behunytt szemmel elnézett. Spott eddig talán a szomszéd tartományok földjét tapodja s újabb életkalandokat kezd, de mindazon bün- nek, mit ő Rinald nevében s érdekében a né- pen elkövetett, visszatérő a földes urra há- rult. Így lakoltat a sors kicsinyben, így nagy- ban. Másfél század alatt trónok romboltattak szét, s büntelen uralkodók lakoltak vérpadon

roért. Több erejük nincs immár, leverték vég- segítséget

E kiáltozásokra a nép egyrésze felbáto- dott, s szomjuhozva a vért, megint a kapuk felé sietett.

Gábor ezalatt előtolatta az állatsereglet ré- mitő nagy szekérét, s az oroszányn, tigris, hiena és párdűz kalitkáinak ajtaját a kapu felé fordítá. Ő maga vérbekepillt kardjával állott a szekeren, és a visszaroohanó népsé- nek kiáltozott: vonuljanak vissza, különben harezra bocsátja ellenök a vadállatokat.

A népség rohant, és Gábor kövekkel kezdé hajgálni. Fiatalunk látá, hogy egy perczet sem lehet vesztenie és nincs sehol segedelem. Kardjával megsebzé és bösz dühbe hozta az oroszányn, mely kezdett irtozatosan ordítani s farka retentő bogavár verdesni kalitkájá vas rácsait. A nép vagy nem képzelte az őt fe- nyegető nagyobb veszélyt, vagy vérszomjas dühében nem hatottak reá ezen ordító okok, berohant az udvarra s irtozatos hafált kiálto- zott a benlakók fejére.

A családseg felvont fegyverekkel hidegen és elhatározottan állott az erkély alatt, el le- vén szánya Gábor rendeletét pontosan telje- síteni, kinek rendkívüli leleményessége és bá- torsága lelket öntött mindnyájukba.

Midőn a nép jó előre hatott be az ud- varba, Gábor gyorsan fölnyitá a felbőszített oroszányn kalitkáját. A dühös állatok rendse- rint a tömegben s a lármában sejtve ellenö- ket, annak szoktak rontani. Így történt itt is. Az ásók, kapák útse nem hatott a rémitő állatra. A nép eszevesztetten szaladt és me- nekült a merre lehetett; egyrésze az udvarra berekedett és ott elhánnya ásót, fejszét Gá- borhoz futott s térdén állva kért bocsánatot. Az oroszányn többször megsebzett, de szeren- csére mielőtt halál történt volna, a nép szerte futkosott. Gábor a bocsánatért esőket elküldé értesíteni a népet, hogy a hányzszor az udvart megröhanják, annyi vadállatot fog reájok bo- csátani. Ha nincs emberi érzet Halomvölgy lakóiban, ha vadállatokká válnak, ám küzdje-

nál, a nagyobb rész még nem jött át az olasz királyság területére. Az egyházi állam néhány helységében kétszáz főre való élelmezés van rendelve számukra. A kormány kettőzteni diplomatiá fíradóadásait, hogy új rablóhadjárásokat megakadályozzon.

Az „Opinione” jelenti Romából: Híre jár, hogy Tristany, mint a rablócsapatok főnöke, visszalépett s helyét Perracante foglalta volna el. Ugy azt is hírlík, hogy a pápa Antonelli bibornok lemondását elfogadná.

Egy 200 főnyi rablócsapat, a mely Romából indult el, Aquila tartomány felé vette útját. Az olasz kormány megtette a kellő intézkedéseket.

Ugyancsak Romából írják apr. 19-ről, hogy több pápai katonatiszt s közöttük két lengyel, hat hónapi szabadságot kértek, hogy a lengyel nyemzeti felkelésben részt vegyenek, a melyet ők nemcsak nemzeti, hanem egyszerű vallási ügynek tekintenek, miután a keleti hitvallású Oroszország a kathol. egyház Lengyelországban és Lithvaniában mindig nagy szigorral üldözte.

Németország. Berlin, apr. 28. A képviselőház tegnapi ülésében Sybel indítványozta, hogy szőlőtassék fel a kormány a Lengyelország felőli határmegszállásra tett költség kimutatásának előterjesztésére; s hogy a külpolitika indokai hangyomattal emeltesse nek ki: az ország nem akar háborút, legkevésbé a mostani ministerium alatt. A haladó párt ezt az indítványt egyelőre nem pártolja s szándéka, hogy a külviszonyok közvetlen taglalás alá véssenek, ha lehet, még a katonai kérdés előtt.

A „Nord. Ztg.” úgy értesít, hogy nyugati Poroszországban egy névtelen forradalmi bizottság fenyegető levelekkel kezd lázítani és rémíteni.

A „Nat. Ztg.”-nak írják Kopenhágából, állítólag biztos forrás után, hogy valamennyi dán hadi hajó hadi lábra állítottatott. A „Berl.

A. Ztg.” szerint pedig annak is híre jár, hogy Dánia a hadsergét mozgóvá tette volna.

Frankfurt, apr. 27. a mai „Europe”, közli egy Lengyelországra vonatkozólag. Franciaország minden külföldi képviselőjéhez (a washingtonit is ide értv.) intézett körjegyzék tartalmát, a melyben Drouin de Lhuys ur, a három hatalom együttes lépése indokainak kifejtése után, reményét fejei ki, hogy a kabinetek, az emberiség érdekeit s Europa nyugalmát tekintve, csatlakozni fognak az érintett együttes lépéshez. A turini kabinet más közlést ezenkívül nem kapott.

Orosz- és Lengyelország. A „Czas” hítelei forrás után írja, hogy az oroszok apr. 22-én kiindultak Olkuszól Mosakowski hadosztályának megtámadására. Az első hadoszlop nem sejtve, hogy a felkelők egészen közel állanak Olkuszhoz, előre ment a midőn Pzawikról egy mértőföldnyire volt, rárohantak Mosakowski emberei s teljesen megverték. A második orosz hadoszlop látva a történetet, kardcsapás nélkül visszavonult.

Hittelt érdemlő tudósítások szerint csak a bécsi congressus szerinti Lengyelországban is 150 felkelő csapat van, a melyeknek mindegyike legalább 250–500 embert számlál. Ezek a csapatok hősi vívással harcolnak egy oly orosz katonaság ellen, a melynek élén állók, Herzen és Bakunin befolyása következtében, szabadelvű nemzeti eszmékre hajlanak s úgynevezett „hazafias” tisztú egyleteket alkotnak maguk között.

A „Czas”-nak írják Lembergől, hogy Lelewel apr. 24-én Jozefownál 2000 orosz körülvette. Lelewel két részre osztotta sergét s keresztül vágta magát. Apr. 17-én Grelinski Lubiniánál a sandomiri területben, Czakowski pedig 20-án Brzinyánál s 22-én Nieklaménál szerencsésen harcolt az oroszok ellen. Czakowski fővezérre nevezetett ki a sandomiri kormányzóságban.

Egy lembergi, apr. 28-ról szóló távirat szerint, Mosakowskit, a ki 24-én Raboczynál

győzött, 25-én meglepték és megverték az oroszok. Hírszerint Lelewel is vereséget szenvedett volna. Bővebb tudósítás még hiányzik.

Az orosz haderő főleg három ponton működik a lengyel felkelés ellen. Az első hadállás a Konin, Kalisch és Kolo közti háromszög; azonban Kalisch már a felkelők kezében van. A második pont Sandomir, a hol öt felkelő csapat áll 3000 emberrel Czakowski fővezérsege alatt s tartják sakkban Zwirow, Czengery és Uszakow orosz tábornokokat. A harmadik pont Kowno és Wilna. Az ottani felkelők tömeges csatlakozás által szaporodnak Samogitiából s jó hadállásban vannak.

Varsóból azt a kedvetlen tudósítást kapja a „Czas”, hogy Padlewski elfogatott. E tudósítást lengyel részről is igazolják. Padlewski Siciński századosal s két más tiszttel egy kocsiában ment a porosz határszél felé, egy onnanfelől várt új felkelő csapat elébe. Egyszerre csak kozákok rohanják meg, a kiket valószínűleg kémek vezettek oda, s utitársával együtt elfogván a modlói várba kísérték.

A varsói várcs folyvást tömve van foglyokkal, amár 2000-et már elszállítottak Oroszország belsejébe.

Az oroszok azt a hírt terjesztik Varsóban, hogy a lengyel királyságra nézve rövid időn alkotmány fogna kihirdettni. A hangulat azonban általánosan idegen a kiegyezkedéstől.

Varsóból írják apr. 25-ről: Mindamellett, hogy tegnap megtiltott egyházi körmeneteknek utczán tartása, ma mégis több körmenet volt, a melyek következtében több felsőbb rangú egyházi személy elfogatott, név szerint: Bialobreszki, Vyszinsky, Dzaszkowski, Poplawski, Zulinski. A három első 1861-ben is volt fogva. Valamennyit a várba szállították. Felinski érsek házi árestomot kapott.

Egy berlini távslámpa a lengyel határszélről, apr. 28-ról azt jelenti, hogy apr. 27-kén, Pétervárról jött parancs következtében, az elfogott papok mindnyájan szabad lábra tétettek.

Ujabbak. Berlin, apr. 28. A „Börseztg.”-ot értesít Inowracławból, hogy hétfőn Jerzycenél 600 orosz megverték, porosz területre menekült. — A „Nord. Ztg.” meghazudtolja a „Bresl. Ztg.” által közölt hírt, mint-ha két porosz hadtest mozgóvá tétetett volna. A mogóvátétel általában meg sem rendeltetett, s erre nem is volt semmi ok. Kopenhágai tudósítás szerint a dán hadsereg mozgóvátételről való híre is alaptalan.

— Turin, apr. 28. Napoleon herezeg és herezegné Livornoba érkeztek s tovább utaztak Pisa felé. A „Stampa,” bizonyosnak mondja, hogy Anglia a lengyelkérdést illetőleg Franciaországhoz hasonló jegyzeket küldött Turinba, s egyszerűs mind Pétervárra küldött jegyzékét is közölte.

— Orizaba, mart. 26. Mirandol tábornok Comonfort csapatjait Cholwanál egy fényes csata után visszaverte. A mexikóiak 200 halottat és 50 foglyot vesztek. A franciák vesztesége 10 ember, köztük 2 halott. A környékbeli lakosság hangulata igen kedvező. Egy francia hadtest megszállotta a Puebláról Mexikoba vezető utat. Martius 23-káról 24-re virradó éjjel San Juan előtt egy ostromárkat nyitottak meg.

Gabonaár Kolozsvártt Aprilis 30-án 1863.

(Bécsi mérője osztrák értékben.)

Tisztbúza 3 frt 30 kr. Elegybúza 2 frt — kr. Rozs 1 frt 90 kr. Árpa — frt — kr. Zab 1 frt — kr. Törökűza 1 frt 40 kr. Pityóka 1 frt 20 kr. Marhahús 13 kr.

Bécsi börze Majus 1-jén: Nemzeti kölcsön 80.90. 5% Metalliques 76.10. Bank-részvény 793.—. Hítel-részvény 199.40. Váltó Londonra 111.80. Ezüst 111.25. Arany 5.33.

Aprilis 2-kén: Urbéri kárpótlási kötvény: Magyarországi 75.—. Erdélyi 72.75.

T. és felelős szerkesztő DÓZSA DÁNIEL.

H I R D E T É S E K.

(95)

Figyelmeztetés.

Az erdélyi köles. jég- s tűzkárméző társaság választmánya folyó hó 30 kán tartott ülése következtében idej közgyűlés megtartása május 17-kén délelőtti 11 órakor, az intézet igazgatóság terében (belfarkasutca a lyceum tőzsomzédsága melletti 81 számú épületben) veendi kezdetét, a melyben:

- 1) a múlt évi eredmény előterjesztése;
- 2) a számadásokat vizsgáló bizottmányok jelentése;
- 3) választmány tagok kiegészítése;
- 4) ezen intézet érdekében javaslatok fognak tárgyalatni.

Egyszersmind értesítetik a tisztelt közönség a felől, hogy a számadásokat vizsgáló bizottmány munkáját, a közelebbi hétfőn u. m. majus 4-én kezdendi meg, a mely szókás szerint nyílt ajtóknál folyván, abban a társulati tagok tetszésük szerint résztvehetnek. Kolozsvártt, aprilis 30-án, 1863.

a társulat igazgatósága.

A kedvelt, kolémes és valóságos

Schnéberg-féle növényyszörp

hűlés, hasnehézség, köhögés, és torok hűlési bajokban főleg a mej- és tüdő betegségekben nagyon ajánlatos enyhitő szer: Kapható üvegenként 1 frt 26 kr-ával oszt. értékben.

Hasonlólag a bizományos urak által megrendelhető: **Tyukszem-tapasz**, a legjelesebb nemű, cs. kir. fő orvos **SCHMIDT**ól, skatujánként 23 uj kr.

Dr. BERNÉK, ideg erősítő, kivonat szere, az ideg- és test erősítésére, 70 kr-ál oszt. értékben.

Csukamáj-olaj LOBRI és **PORTONT**ól, egy valódi és **BERGER** orvos vegyészétől a skrofulákba és bőrkütsésekbe sat. ajálattva, egy üvegecske ára 1 frt oszt. értékben.

Orvos **VILHELM**nek, egészség alma-bora és alma-eczetje, egy igen jeles szer a gyomor bajokba gyakori dugulásoknál, mej-göresöknél, szorulásoknál, vértolulásoknál és köszvénybe 50 kr-ával oszt. ért.

Görce- és gyomor-lapdacsok, orvos és tanár **GIRÁMEDT**ől skatujája 88 kr oszt. értékben.

Mindezek találhatók **BITNER GYULA** Glogniczi gyógyszerésznél mint főraktárosnál. (56) 2/5 (4-6)

(78)

(4-6)

A kolozsvári kereskedői társulat tanodájánál, egy tanítói állomás megüritt. Az alkalmazandó a földrajzból, szám, magyar és német nyelvtan, s helyes írásból, minden tünep- és vasárnapon, részint délelőtt, részint délután köteles órákat adni. Évi fizetése 157 frt 50 kr uj pénzben. A ki vállalkozni hajlandó, képességi és erkölcsi bizonyítványait, közelebbi május végeig, tanodai felügyelő **AKONTZ JÁNOS** urnál, belső monostor utca szögletén kereskedésében — a társulat választmányához intézett folyamodvány mellett — teheti le.

(82)

(6-6)

Tized, és végleges urbéri-kárpótlási ügyben.

NURIDSÁN TESTVÉREK tisztelettel jelentik minden t. cz. megbízóknak, hogy Kolozsvártt megnyitott tized- és végleges urbér-kárpótlási irodájuk bites ügyvéd **Hilbi Haller Rezső** ur kezelése alatt a nagy-piacz és magyar utca szegletén fekvő „fiscus” épület 2-dik emeletébe áttéttetvén, minden végleges urbéri-kárpótlási igények a kitűzött határidő alatti bejelentésre, és az utalványozandó papírok gyors és pontos kivételére ajánlkoznak.

Együttal egész tisztelettel tudtul adják, hogy minden utalványozandó tized és végleges urbéri-kárpótlási összegeket a legkedvezőbb feltételek alatt előlegesen is megvásárolnak.

Nyomatott az ev. ref. főtanoda bettiével (Bel-farkasutca 74 sz.)

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

(88)

Lak-változtatás!

Özvegy **Eschbacher Jánosné** kolozsvári aranyüveves mély tisztelettel jelenti a nagyérdemű t. cz. közönségnek, hogy kész ezüst-, aranyemű és ékszer raktárát folyó év Sz.-György napjától fogva a **Torda-utczába, Dr. Szabó-féle házba** költöztette át, holott úgy mint eddig nemcsak mindenféle megrendeléseket és javításokat elfogad, hanem régi ezüstet, aranyat és drága köveket akár béceserél, akár illő áron készpénzen is vásárol.

(93)

(2-3)

Alóírt tisztelettel tudatja a nagyérdemű t. cz. közönséggel, hogy a

báznai fürdőt

(Medgyes mellett)

május hó 17-kén megnyitandja, a hol is a t. cz. vendégek kényelméről a legjobban gondoskodva van.

Bázna, april havában 1863.

M. Ehrlich, fürdő-haszonbérle.

STEIN JÁNOS

könyvkereskedésében Kolozsvártt, **Wittich Józsefnél** Maros-Vásárhelytt, **Dobray Nándornál** S.-Udvarhelytt, **Barthos Domokosnál** S.-Szentgyörgyön kapható:

Jókai Mor, Szélesend alatt. Elbeszélések. 2 köt. . Ára 2 ft. — kr.

„Felfordult világ. Ára 1 ft. 50 kr.

Jósika Julia, Pályavezető. Jó tanácsok világba lépő fiatal leányok számára. Ára 2 ft. — kr.

Litkay Andor, Margit. Ára 1 ft. 50 kr.

Kautz Gyula, Nemzetgazdaság és pénzügytan. Ára 4 ft. — kr.

Napoleon császár élete, A legbiztosabb kulfők után. M. Gy. 3 ft. — kr.

Dalmady Győző, Szerelem, költemények. Ára 1 ft. 60 kr.

Rövid utasítás egy husz hold területű váltógazdaság rendezésére, kis birtokosok számára. Az erdélyi gazdasági egyesület kívánságára írta b. Bánfy János, kiadta az erd. gazd. egyeslet. Második kiadás. Ára 35 kr.

Koronás szőlőművelés. Irta Báthi Gábor, fintaházi földbirtokos. 11 kömetszeti ábrával. Az erdélyi gazdasági egyeslet költségén. Ára 30 kr.

Növendék ifjuság ima-könyve. Hitben megerősödött protestáns fiak és leányok számára írta Medgyes Lajos. Ára: nyomtató velin papíron, bőrbé kötte, tokkal, 1 frt. Díszkiadás, író-velin, bőrbé kötte arany metszéssel, tokkal, 1 frt 50 kr.

Oláh Judith. Történeti regény egy kötetben. Irta Dózsa Dániel. Ára 1 ft. 20 kr.

Első Napoleon császár élete, a leg-hitelesebb kulfők után, 3. kiadás. Ára 2 frt.

JELENTÉS.

Alóírtnak van szerencséje a nagyérdemű felsőbb rendnek és a t. cz. közönségnek, tisztelettel jelenteni; miként nagyszerű állatsegregletével a városra érkezvén, az reggel 8 óráig estvéli 8 óráig a megtekintésre nyitva leend.

Oroszlánokkal, tigrisekkel, parduézokkal, leopardokkal és hiénákkal, nagyszerű s a legmerészebb gyakorlati mutatványok fogadnak napoként kétszer téteteni.

A mutatványok berekesztésével „Dániel az oroszlán veremben” leend látható.

Az állatok tartására figyelem leend fordítva. SCHOLCS AUGUST, állatszeliidő.